

Samgöngu- og sveitastjórnarráðuneytið
Sölvholsgata 7
101 Reykjavík
srn@srn.is

Reykjavík, 31. 05 2021
Tilvísun okkar: E-2021-254 / 00.11

Efni: **Umsögn Landsvirkjunar um hvítbók um byggðarmál**

Vísað til máls nr. 115/2021 í samráðsgátt stjórnvalda þar sem kynnt er til samráðs hvítbók um byggðamál. Byggðaáætlun er endurskoðuð á þriggja ára fresti hið minnsta og lýsir hún stefnu ríkisins í byggðamálum hverju sinni og samhæfingu við aðra stefnumótun og áætlanagerð hins opinbera. Meginmarkmið byggðaáætlunar eru að jafna tækifæri til atvinnu og þjónustu um land allt, jafna lífskjör og stuðla að sjálfbærri þróun byggðarlaga. Landsvirkjun hefur kynnt sér efni hvítbókarinnar og þakkar tækifærið til samráðs.

Fyrirtækið styður framtíðarsýn og meginmarkmið þau sem sett eru fram í hvítbókinni en vill í því samhengi benda á mikilvægi endurnýjanlegrar orkuvinnslu. Framtíðarsýn hvítbókarinnar er að Ísland verði í fremstu röð hvað varði trausta og örugga innviði, öflug sveitarfélög, verðmætasköpun og framsækna þjónustu og að tækni skuli tengja byggðir landsins og Ísland við umheiminn í jafnvægi við umhverfið. Annað af tveimur yfirlýstum meginmarkmiðum er að sjálfbærar byggðir og sveitarfélög verði um land allt. Landsvirkjun tekur undir þessi orð og bendir á að sjálfbærni byggða, verðmætasköpun, aukin þjónusta og ný atvinnutækifæri haldast í hendur við öruggt framboð á grænni orku. Endurnýjanleg orka er í raun forsenda þess að markmið og framtíðarsýn hvítbókarinnar nái fram að ganga. Fyrirtækið telur þannig að það gæti styrkt byggðaáætlun að bæta við texta þar að lútandi á viðeigandi stöðum.

Sem dæmi má nefna umfjöllun á bls. 8 um lykilviðfangsefni 3 um innviði, lykilviðfangsefni 4 um umhverfis og loftslagsmál, og lykilviðfangsefni 5 um alþjóðlega samkeppnisstöðu og sjálfbærar byggðir. Landsvirkjun tekur heilshugar undir þau markmið sem þar koma fram og leggur til að styrkja umfjöllun hvað varðar orkuvinnslu.

Lykilviðfangsefni 3. Innviðir:

Aðgengi að orku eru grunnforsenda blómlegra samfélaga og atvinnuþróunar. Landsvirkjun leggur til að bætt verði við aðra setningu þannig hún hljóði svo: „Til dæmis eru góðar samgöngur og aðgengi að endurnýjanlegri orku mikilvægt fyrir byggðaþróun og styrkir vinnu- og þjónustusóknarsvæði, og háhraða fjarskiptatengingar skapa tækifæri til að jafna aðgengi að þjónustu, atvinnu og afþreyingu.“

Lykilviðfangsefni 4. Umhverfis- og loftslagsmál:

Endurnýjanleg orkuvinnsla og orkuskipti eru ein stærsta breytan í að lágmarka hlýnun jarðar og eignum við Íslendingar þar mikil tækifæri. Landsvirkjun leggur til að bætt verði við svohljóðandi texta þar af lútandi undir lykilviðfangsefni 4: „Nýting endurnýjanlegra orkugjafa á sem flestum hlíðum íslensks samfélags er hluti af framlagi okkar til alþjóðlegra loftslagsmála.“

Lykilviðfangsefni 5. Alþjóðleg samkeppnisstaða og sjálfbærar byggðir:

Heimsmarkmið 11 kveður á um mikilvægi endurnýjanlegrar orku og umhverfisvænna samgangna. Ljóst er að orkuþörf mun ekki minnka og því þarf að leita leiða til að henni verði mætt á eins umhverfisvænan máta og mögulegt er. Landsvirkjun leggur til að bætt verði við eftirfarandi texta í lok fyrstu setningar þannig hún hljóði svo: „Það er lykilviðfangsefni að

bregðast við harðnandi alþjóðlegri samkeppni um fólk og fyrirtæki og stuðla að samspili þéttbýlis og dreifbýlis til uppbyggingar sjálfbærra byggðarlaga sem knúin eru endurnýjanlegri orku.“

Í umfjöllun um *Markmið B*: *Jafna tækifæri til atvinnu á bls. 11 er fjallað um mikilvægi afhendingargetu og raforkuöryggis til atvinnutækifæra um land allt. Landsvirkjun tekur undir það mikilvægi. Aðgengi að orku er undirstaða atvinnulífs og verðmætasköpunar. Þá vill Landsvirkjun nefna sérstaklega tækifæri í tengslum við orkutengda nýsköpun en sem dæmi kemur Landsvirkjun að spennandi samstarfsverkefnum með sveitarfélögum vítt og breytt um landið og skal þar nefna Orkideu á Suðurlandi, Bláma á Vestfjörðum og Eim á Norðausturlandi. Landsvirkjun leggur til að undir markmiði B verði bætt við áherslulið og leggur til eftirfarandi texta:*

„n) Stuðlað verði að fullnægjandi aðgengi að raforku og áhersla lögð á að kanna orkutengd verkefni sem njóta samlegðaráhrifa við önnur markmið og áætlanir s.s. um nýsköpun og frumkvöðlastarfsemi, sjálfbær samfélög o.s.frv.“

Í kafla 5 eru lagðar til 43 aðgerðir til stuðnings markmiðum þeim sem fjallað er um hér að ofan en í ljósi athugasemda sinna leggur Landsvirkjun til eftirfarandi breytingar á aðgerðaráætluninni:

Aðgerð B.2. Orkuskipti og betri orkunýting:

Landsvirkjun vill koma á framfæri að fyrirtækið styður heilshugar við markmið Orkustefnu um að Ísland verði óháð jarðefnaeldsneyti fyrir 2050 en vill þó benda á að eigi þetta markmið að raungerast er orkuþörfin töluverð og meiri en svo að orkusparnaður eða smávirkjanir geti mætt þörfinni. Nýleg skýrsla Samorku um aukna raforkuþörf fyrir orkuskipti í samgöngum sýnir framá að orkuþörf fyrir orkuskipti einkabíla sé um 300 MW en full orkuskipti á landi, innanlandsflugi, sjóflutningi og sjávarútvegi sé um 1200 MW (rafeldsneyti, vetni og rafvæðing). Landsvirkjun hvetur til að textinn endurspeglí þann rauveruleika.

Aðgerð C.16. Orkuvinnsla til eflingar byggðarþróunar:

Landsvirkjun leggur til að nýr liður verði settur í aðgerðarlista kafla 5.3 *Stuðla að sjálfbærni byggða um land allt*. Fyrirtækið leggur til eftirfarandi texta:

C.16 Orkuvinnsla til eflingar byggðarþróunar

Markmið: Að efla þátt orkuvinnslu í byggðarþróun

Stutt lýsing: Greint verði hvernig aukin orkuvinnsla geti haft jákvæð áhrif á byggðarþróun, greind verði tækifæri og ávinningur innan eins eða fleiri sveitafélaga. Gerð verði grein fyrir hvernig orkuvinnsla samræmist stefnu hlutaðeigandi sveitafélags eða sveitafélaga og hvernig megi best nýta þau tækifæri sem felast í orkuvinnslu á stórum eða smáum skala.

- Ábyrgðarráðuneyti: Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti
- Framkvæmdaraðili: Sveitafélög, landshlutasamtök sveitafélaga,
- Dæmi um samstarfsaðila: Samorka, orkufyrirtæki, nýsköpunarsjóður
- Tímabil: 2022-2026
- Tenging við aðrar stefnur/áætlanir: Orkustefna fyrir Ísland, Verndar- og orkunýtingaráætlun (rammaáætlun)

Landsvirkjun þakkar að lokum fyrir tækifærið til samráðs og lýsir sig reiðubúið til samstarfs sé þess óskað.

Virðingarfyllst,

Kristín Linda Árnadóttir
aðstoðarforstjóri